

## Täysistunto

### Keskiviikko 5.11.2025 klo 14.00—16.35

#### 5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 86/2025 vp

Valiokunnan mietintö StVM 14/2025 vp

#### *Ensimmäinen käsittely*

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 14/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Esittelypuheenvuoro, edustaja Kiuru.

#### *Keskustelu*

14.46 **Krista Kiuru sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään käsittelyssä on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttaminen. Kyseessä on valmiuden ja varautumisen parantamista koskevat uudet säännökset. Lakia muutetaan näissä asioissa jo toistuvasti. Näin ollen esityksen tarkoituksena on vastata toimilla mahdollisen aseellisen hyökkäyksen tai sen uhan aiheuttamissa poikkeusolosuhteissa. Tässä annetaan hyvinvointialueille Puolustusvoimien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyviä uusia tehtäviä, jotka liittyvät poikkeusoloihin varautumiseen. Myöskin maailma on muuttunut niin, että Pohjois-Atlantin liiton jäsenyys haastaa meitä korjaamaan järjestämislakia niin, että virka-avun antaminen olisi jatkossa mahdollista. Myöskin Ukrainan sodasta saadut kokemukset osoittavat, että terveydenhuollolta vaaditaan uusia toimia nimenomaan siitä näkökulmasta, että terveydenhuollon toimipisteet voivat olla myös sotilaallisen toiminnan kohteita ja siten voi olla uhkaa.

Esityksen mukaan hyvinvointialueille säädettävät uudet tehtävät liittyisivät terveydenhuollon toimitilojen suojaamiseen, terveydenhuollon toimintojen siirrettävyyteen, ensihoidon lisäresursointiin, materiaallisen varautumisen parantamiseen sekä yhteiseen suunnittelu-, koulutus- ja harjoitustoimintaan Puolustusvoimien ja Naton kanssa. Tässä ehdotetaan, että valtioneuvosto voisi tehdä päätöksiä tarvittaessa myös salaten niitä joiltakin osin, jolloin tarkemmat varautumistoimenpiteet eivät vaarantuisi. Hyvinvointialueille Puolustusvoimien ja Naton tukemiseksi säädettävät uudet tehtävät tulee rahoittaa täysimääräisesti valtion erityisrahoituksella. Siten tätä käsitelläänkin osana kolmatta lisätalousarvioesitystä, ja tämän on tarkoitus tulla voimaan sen yhteydessä. Nämä ehdotetut lakimuutokset tulisivat voimaan syksyllä 2025.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen taloudellisista vaikutuksista muutama sana: Ensinnäkin, niin kuin totesin, tuossa kolmannessa lisätalousarviossa on varattu tämän esityksen toteuttamiseen resursseja. Nimittäin näihin lainmukaisiin kustannuksiin on varattu 104,3

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

miljoonaa euroa sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan. Näistä talousarviomomentilla on yhdelle momentille varattu seitsemän ja puoli miljoonaa euroa, jolla on tarkoitus nopeatahtisesti rahoittaa näitä ensimmäisiä tarpeita. Myöskin pitkäjänteisemmin vuoden 26—29 suunnitelmassa julkisen talouden osalta on varattu 29,9 miljoonaa euroa rahaa ja siitä noin 30 miljoonan, vähän reilunkin 30 miljoonan, panostukset seuraaville vuosille. Valiokunta pitää merkityksellisenä, että tällä esityksellä käynnistetään myös investoinnit sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen toteutukseen ja ylläpitoon. On tärkeää, että näihin tuleviin varaudutaan ja sitä kautta investointeihin saadaan pidemmän aikavälin suunnitelma siitä, millä tavalla saadaan hyvinvointialueille myöskin valmiutta ja varautumista koskevalla erillisrahoituksella isoja muutoksia aikaan nimenomaan niissä tehtävissä, jotka hyvinvointialueille varautumisen osalta tässä tulee.

Sitten, arvoisa puhemies, näistä yksittäisistä muutoksista:

Kuten tuossa äsken todettiin, virka-apua Puolustusvoimille, Rajavartiolaitokselle ja Natolle voidaan nyt jatkossa antaa. Nämä esityksen pykälät eivät ole nykyisin sisällä vielä, ja siten on kysymys aivan uudesta asiasta. Virka-apupyytäjä on vastuussa tästä pyytämästään palvelusta. Puolustusvoimat toimivat virka-apupyyntöjen välikätenä silloin, kun esimerkiksi Nato tai sen jäsenmaiden asevoimat tai muut Suomen liittolaiset pyytäisivät virka-apua. Tässä sotejärjestämisalakia sovelletaan hyvinvointialueiden järjestämään soteen, eikä se siten koskisi valtion sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköitä, siis esimerkiksi vankiterveydenhuoltoa tai lastensuojelulaitoksia. Tässä velvollisuus antaa virka-apua kohdistuu nimenomaan vain hyvinvointialueisiin. Valiokunta pitää erityisen perusteltuna, että nämä uudet virka-apua koskevat säännökset otetaan käyttöön. Ne ovat tarpeellisia, ja tämän lain tasoista sääntelyä meillä ei ole ollutkaan. Valiokunta pitää myöskin tärkeänä, että hyvinvointialueella on oikeus saada tästä korvaus, kun näitä välittömiä kustannuksia aiheutuu virka-apua pyytäneeltä tai sitä saaneelta. Myöskin Puolustusvoimat pitävät tärkeänä tätä asiaa ja haluavat myöskin oman puolustusvoimista annetun lain osalta ehdottaa lainsäädäntöön parannuksia, nimenomaan velvollisuuteen antaa virka-apua Puolustusvoimille. Siten valiokuntamme yhtyy tähän puolustusvaliokunnan lausuntoon ja muuttaa tätä 2. lakiehdotuksen pykälistöä vaaditulla tavalla.

Arvoisa puhemies! Tässä on ehdotettu myöskin hyvinvointialuetta velvolliseksi varautumaan uusiin mahdollisiin tarpeisiin. Nämä koskevat nimenomaan kriittistä terveydenhuoltoa, sellaisia toimitiloja, jotka on suojeltava. Näiden terveydenhuollon toimitilojen osalta tärkeää on myöskin toimintojen siirrettävyys sekä ylläpito normaaliolon tasoa ylitävällä tavalla esimerkiksi ensihoidon resurssien osalta. Tässä myöskin lähdetään siitä, että tulee turvata riittävä materiaalin varautumisen taso lääkkeissä, hoitotarvikkeissa ja lääkinnällisissä laitteissa. Tällaisia uusia, säännöksissä tarkoitettuja kriittisten toimitilojen turvaamisia ja suojaamisia voi tapahtua esimerkiksi tarvittavan suojan rakentamisessa, esimerkiksi maanalaisten tilojen osalta, ja näinkin säädetään siis hyvinvointialueen velvollisuudesta osallistua myöskin yhteiseen suunnitteluun, koulutukseen ja harjoitteluun.

Arvoisa puhemies! Tässä pääpiirteissään on esitetty näitä uusia toimintoja. Lisäksi haluan korostaa, että tämä hallituksen esitys on myöskin valiokunnassa saanut erittäin vahvan tuen. Tämä hallituksen esitys ja sitä koskeva valiokunnan mietintö on yksimielinen. Valiokunta haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota myöskin sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön välisen yhteistyön ja koordinaation tarpeeseen kaikissa näissä terveydenhuollon rakenteisiin ja toimintoihin liittyvissä toimenpiteissä. Valiokunta painottaa, että esitetyn lainsäädännön ohjaus ja toimeenpano kuuluu valtioneuvoston tasolla so-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

siaali- ja terveysministeriölle, vaikka hyvinvointialueiden talouden ja hallinnon yleistä ohjausta ja toiminnan yleistä ohjausta tulee valtiovarainministeriöstä. Valiokunta korostaa, että sosiaali- ja terveysministeriön vastuuta antaa hyvinvointialueille riittävää ohjausta ja koulutusta lainsäädännön toimenpiteisiin on tärkeää tässä vaalia. Näin ollen valiokunta haluaa myöskin muistuttaa, että näiden tilojen suojautumisen ja turvaamisen osalta on tärkeää, että valtiovarainministeriö ja hyvinvointialue toimivat hyvässä yhteistyössä ja ohjaus toimii myös kentän näkökulmasta. Näin hyvinvointialueiden käynnissä olevien ja alkavien ja tulevienkin rakennushankkeiden osalta valiokunta painotti omassa kannassaan koordinoitua valmiuden ja varautumisen näkökulmasta ja edellytti tiivistä yhteistyötä, jotta näitä toimitiloja voidaan myöskin suojata suunnitelmallisesti.

Arvoisa puhemies! Valiokunta kiinnittää huomiota myöskin siihen, että hankeosaamista ja montaa muuta mahdollista varautumista tulee jatkossa pohtia, ja tätä kautta myöskin tämän työn tulee jatkua. Siksi valiokunnassa on tehty myöskin ponsiehdotuksia. Ensinnäkin valiokunta on edellyttänyt, että valtioneuvosto jatkaa valmiuden ja varautumisen hallinnonalan lainsäädännön kehittämistä. Ja myöskin eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto huomioi kaikessa sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön valmistelussa ja hyvinvointialueiden ohjauksessa sen, että lainsäädäntö ja hyvinvointialueiden ohjaus tukee valmiutta ja varautumista. Lisäksi valiokunta on kolmannessa lausumassaan edellyttänyt, että valtioneuvosto varmistaa ministeriöiden välisen yhteistyön ja koordinaation kaikissa käynnissä olevissa, alkavissa ja tulevista rakennushankkeissa siten, että rakennushankkeissa huomioidaan valmiuden ja varautumisen tarpeet. Ja niin kuin totesin, tämä mietintö on yksimielinen.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Ilmeisesti on tarvetta käydä hetki lyhyttahtista keskustelua. Pyydän niitä edustajia nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron. — Edustaja Lindén.

14.57 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja Kiuru lopetti puheenvuoronsa noihin kolmeen erittäin tärkeään lausumaan, jotka valiokunta antoi yksimielisessä esityksessään. Tämä oli hyvin tärkeä asia. Valiokunta perehtyi laajasti tähän, mutta eräitä huolia meillä siellä yhdessä oli. Ne liittyivät esimerkiksi juuri tähän keskushallinnon koordinointiin. Kävi selvästi ilmi, että näissä varautumiseen liittyvissä asioissa, joissa sosiaali- ja terveysministeriö on perustellusti nyt saamassa lisää ohjausvaltaa ja tämä lisätalousarviossa oleva rahoituskin ohjataan nimenomaan STM:n päätöksillä, valtiovarainministeriö, joka muuten vastaa tästä alueiden ohjauksen koordinoinnista, oli aika lailla sivussa. Tähän kiinnitimme huomiota.

Sitten tietysti se kaikkein tärkein asia on se, ymmärrämmekö me nyt riittävästi tämän varautumisen ja valmiuden ylläpidon kaikki vaikutukset. Eli maailma on muuttunut nyt Euroopassa Ukrainassa tapahtuvan valtavan Venäjän hyökkäyksen takia huonoon suuntaan. Meidän tulee sosiaali- ja terveydenhuollossa varautua aivan uudella tavalla. Tämä kaikki vaatii resursseja, ja sen pitää näkyä myös sitten rahoituksessa.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Castrén.

14.58 **Maaret Castrén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisten turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa on yksi tärkeimmistä tehtävistämme. Hy-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

vinvointialueille annetaan uusia tehtäviä, joiden avulla ne voivat entistä paremmin varautua kriiseihin yhteistyössä Puolustusvoimien ja muiden viranomaisten kanssa. Tämä tarkoittaa käytännössä parempaa valmiussuunnittelua, yhteisiä harjoituksia ja toimintamalleja, jotta terveydenhuollon henkilöstö, välineistö ja palvelut ovat käytettävissä myös poikkeusoloissa. Samalla on todella tärkeää huolehtia siitä, että hyvinvointialueilla on riittävät resurssit ja osaaminen tämän uuden vastuun kantamiseen. Lain toimeenpanon yhteydessä on varmistettava, että yhteistyö eri viranomaisten välillä toimii käytännössä, ei vain paperilla.

Arvoisa puhemies! Tällä lakimuutoksella varmistamme, että suomalaiset saavat apua ja hoitoa myös silloin, kun olosuhteet ovat kaikkein vaikeimmat. Tämä on vastuullista varautumista ja yhteistä huolenpitoa arjessa ja kriiseissä.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Rintamäki.

**14.59 Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti. Nato-jäsenyytemme ja Ukrainan sodasta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että siviiliterveydenhuollolla on kriisitilanteissa ratkaiseva rooli. Meidän on kyettävä turvaamaan kansalaisten hoito myös silloin, kun yhteiskunta kohtaa vakavia häiriöitä tai aseellisen konfliktin uhan.

Hallituksen esitys vastaa tähän tarpeeseen. Se tuo selkeyttä ja velvoitteita hyvinvointialueille, jotta ne voivat varautua poikkeusoloihin, ei vain teoriassa vaan myös käytännössä. Terveydenhuollon toimitilojen suojaaminen, ensihoidon lisäresursointi, materiaallinen varautuminen ja yhteinen harjoittelu Puolustusvoimien ja liittolaistemme kanssa ovat välttämättömyyksiä. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö tukee tätä linjaa, ja mietintöhän oli yksimielinen. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

**15.00 Bella Forsgrén vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hallitukselta erittäin tärkeä lakiesitys, ja kuten täällä on nostettu jo esille, tähän oli valiokunnassa yksimielinen. Julkisessa keskustelussa, kun puhutaan varautumisesta, usein katse kääntyy Puolustusvoimiin ja puolustusmenojen nousuun, ja se on totta kai tärkeä näkökulma, mutta tämän lisäksi me tarvitsemme keskustelua myös siitä, että varautuminen on moninaista ja sosiaali- ja terveysbudjetti on yhtä tärkeä osa sitä varautumista.

Valiokunta tosiaan kävi Ukrainassa, ja Ukrainan kokemukset karulla tavalla näyttivät meille sen, että sodan aikana myös sairaalat ovat valitettavasti tässä ajassa kohteita. Sen takia pidänkin erittäin tärkeänä, että hallitus on nyt valmisteellut tämän lakiesityksen. Mutta käsittelyn yhteydessä nousi myös huolia, ja huoli nousi erityisesti siitä, miten ministeriöt yhdessä, yhteistyössä valvovat tätä varautumista, koska nyt ainakin omalta osaltani huoli on se, että kun hyvinvointialueet ovat aika vaikeassa taloustilanteessa, niin tarkastellaanko valtiovarainministeriössä kaikenlaisessa lainsäädännössä myös sitä varautumista [Puhemies koputtaa] eikä tehdä leikkauksia samaan aikaan toisaalta.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

**15.02 Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valiokunta todellakin kävi puheenjohtaja Kiurun johdolla Ukrainassa tutustumassa sodanajan kokemuksiin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä, ja aivan kuten edustaja Forsgrén sanoi, niin yksi havainto oli se, kuinka terveydenhuollon toimipisteet voivat joutua sotilaallisen iskun kohteiksi, jopa lastensairaala. Samoin yksi kokemus on se, että siviiliterveydenhuolto joutuu muuttamaan toimintaansa merkittävästi erityisesti haavoittuneiden sotilaiden hoitamiseksi, mikä edellyttää paljon resursseja. Samoin kriittisten toimitilojen turvaaminen, suojaaminen, on erittäin tärkeää, esimerkiksi maanalaiset tilat, joihin tässä mietinnössä myös kiinnitetään huomiota. Meillähän valitettavasti on useita sairaalahankkeita, joissa ei ole pystytty näitä vielä ottamaan huomioon. Jatkossa on erittäin tärkeää, että nämä varautumisen kokemukset huomioidaan, kun uusia hankkeita käynnistetään.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä.

**15.03 Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos puhemiehelle ja muille puhemiehille siitä, että olitte mahdollistamassa valiokunnan opintomahdollisuutta Ukrainassa. Se oli hyvin avartava kokemus, ja osaksi siksi valiokunta listaa monia asioita, joita meidän täytyy tehdä vielä paremmin. Ne esitellään valiokunnan mietinnössä sivuilla 8 ja 9. Näistä kehittämistarpeita liittyy ensihoitoon, yksityisen ja julkisen väliseen yhteistyöhön ja myöskin kolmannen sektorin rooliin, verihuollon rooliin sekä apteekkiverkostoon, sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteisiin sekä hankintoihin — siinä nyt joitakin listattuna. Näistä on myöskin valiokunnan lausumat olemassa.

Mutta tärkeintä on se, että valiokunta yksimielisesti totesi, että tätä kehittämistyötä täytyy tehdä niin, että myöskin tällä hallituskaudella vielä tulee lakiesityksiä, joissa valmiutta ja varautumista parannetaan. Olennaista on se, mitä Päivi Räsänen tuossa juuri edellä sanoi: meillä on myöskin alkavia rakennushankkeita, joissa ei ole lainkaan huomioitu sitä, että pitäisi mennä näiden kuumatoimintojen osalta maan alle. Tämän halusin jakaa tässä salissa, että se on otettava vakavasti. [Puhemies koputtaa] Valiokunta teki tästä lausuman.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

**15.04 Juha Hänninen erk** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä tulikin jo esille, että on hieno asia, että tämä sali ainakin ymmärtää, että meillä tämä turvallisuus on jotakin muutakin kuin Puolustusvoimat, ja sen takia tämä lakiesitys on nyt etenevässä vahvasti. Oikeastaan siellä käytetään helposti semmoisia sanoja kuin ”koordinoidaan” ja ”yhteensovitetaan”. Ne ovat hienoja asioita ja tärkeitä asioita, mutta yksi äärimmäisen tärkeä asia on harjoittelu. Meillä siellä jossain, missä palvelin yli 34 vuotta, sanottiin, että hiki säästää verta. Se kuulostaa karulta, mutta se tarkoittaa sitä, että pitää treenata niitä asioita. Ei riitä, että me sanotaan tai me kirjoitetaan näitä lakiasetuksia, vaan se joukko pitää saada treenaamaan.

Ennen kaikkea haluan sanoa tässä yhteydessä myös, kun tulee kiva aasinsilta tuohon, että tämä kansakunta on huonommassa kunnossa kuin koskaan aikaisemmin sotien jälkeen. Eli meillä on mahdollisuus kansanedustajana näyttää erinomaista esimerkkiä lapsille ja nuorille erityisesti terveistä elämäntavoista ja liikunnasta. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

**15.05 Riitta Kaarisalo sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiaan itse asiassa edustaja Hänniselle, että kun päivän aloittaa jo kello 6.30 treeneillä, niin kyllä siinä kuntokin pysyy kohdillaan.

Nämä esitettävät lakimuutokset ovat ehdottomasti tarpeellisia ja kannatettavia. Osaltani haluan kyllä kiittää sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaa siitä, että puolustusvaliokunnan lausunnossaan esille nostamat huomiot ovat tulleet tässä mietinnössä kyllä erinomaisesti esille nostetuiksi.

Oikeastaan kaksi asiaa tähän keskusteluun: Haluaisin myös esittää huoleni siitä, että tällä hetkellä hyvinvointialueilla toimitaan hyvin itsenäisesti näitten olemassa olevien kiinteistöjen suhteen. Niitä poistetaan käytöstä, ja uskaltaisin väittää, että tähän kokonaisuuteen ei Puolustusvoimilla tai puolustushallinnolla kyllä ole hirveästi ollut mahdollisuutta vaikuttaa, joten kyllä tämä tätä koordinoinnin merkitystä entisestään korostaa.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Sitten siirrymme puhujalistalle. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

**15.07 Juha Hänninen erk:** Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen ja sitä koskevan valiokunnasta valmistuneen mietinnön ydin on selkeä: turvallisuus ei ole vain sotilallinen kysymys, turvallisuus on koko yhteiskuntaamme koskeva kysymys. Rajojemme puolustamisen lisäksi se on kykyä turvata jokaisen suomalaisen terveys ja hoito myös kriisitilanteessa. Hyvinvointialueiden tehtävien vahvistaminen varautumisen, huoltovarmuuden ja Puolustusvoimien kanssa tehtävän yhteistyön osalta on välttämätöntä, ei tulevaisuutta varten, vaan tätä päivää varten.

Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on tehnyt tähän esitykseen tärkeitä tarkennuksia. Ne muun muassa varmistavat, että hyvinvointialueilla on selkeä velvollisuus antaa virka-apua Puolustusvoimille, Rajavartiolaitokselle ja Naton liittolaisjoukoille silloin kun tilanne sitä vaatii. Tämä ei tarkoita siviilitehtävien sotilaallistamista, vaan näiden yhteensovittamista. Tärkeää on ennen kaikkea varmistaa, että siviili- ja sotilas sektorit toimivat saumattomasti yhdessä yhteisen turvallisuuden puolesta. Tämä rakentaa vahvaa kokonaisturvallisuutta.

Valiokunta on myös korostanut kriittisten rakenteiden turvaamista. Sairaaloitten, hoitolaitosten ja terveydenhuollon logistiikan on toimittava kaikissa olosuhteissa.

Tämän esityksen kautta hyvinvointialueiden varautuminen ei jää vain paperille tai suunnitelmaksi, vaan se yhdistyy osaksi arjen toimintaa. Erityisen tärkeää on myös, että päästään harjoittelemaan näitä kriittisiä asioita käytännössä — sillä vihollinen harjoittelee joka ainoa päivä. Kun kriisi tulee, toimintakykyä ja suorituskkyä ei enää rakenneta. Sen on oltava jo olemassa. Me tiedämme, että turvallisuus rakentuu ennakoiden ja yhdessä. Tämä esitys vahvistaa sitä, että hyvinvointialueet ovat tärkeä osa kokonaisturvallisuutemme selkärankaa.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei synny itsestään. Se syntyy päätöksistä ja teoista, kuten tämä lakiesitys osoittaa. Jokainen pykälä, joka vahvistaa varautumista ja yhteistyötä, on sijoitus kansalaistemme arjen turvallisuuteen. Siksi tämä hallituksen esitys on välttämätön ja ajankohtainen. Meidän tehtävämme on varmistaa, että Suomi on valmis kaikissa oloissa, jokaisella yhteiskunnan sektorilla ja jokaiselle suomalaiselle. On meidän tärkein tehtävämme rakentaa turvallista Suomea. — Kiitos, arvoisa puhemies.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kaunistola, olkaa hyvä.

**15.11 Mari Kaunistola kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Turvallisuusympäristömme muutokset vaativat laaja-alaisia toimia turvallisuuden, varautumisen ja huoltovarmuuden saralla. Esityksellä vahvistetaan Puolustusvoimien ja hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä antamalla alueille uusia tehtäviä, jotka liittyvät poikkeusoloihin varautumiseen. Nämä tehtävät liittyvät niin toimitilojen suojaamiseen ja toimintojen siirrettävyyteen kuin ensihoidon resursointiin ja yhteiseen suunnittelu-, koulutus- ja harjoitustoimintaan Puolustusvoimien ja Naton kanssa. Tässä taustalla ovatkin myös Nato-jäsenyyden myötä asetetut suorituskykyvaatimukset ja Venäjän hyökkäyssodan kerryttämät kokemukset siviiliyhteiskunnan suojaamisen tarpeista. Tarkoituksena on varmistaa, että suomalaisten sotepalvelut pysyvät turvattuina kaikissa olosuhteissa, ja tämä on tavoite, jonka varmasti kaikki allekirjoitamme. Siten nämä esitetyt lakiesitykset ovat myös kovasti tärkeitä.

Arvoisa puhemies! Sota Ukrainassa on osoittanut, miten sotesektorin infraa käytetään häikäilemättä sodankäynnin kohteena. Näiden kohteiden suojaaminen ja toimintakyvyn varmistaminen onkin ensiarvoisen tärkeää. Terveystieteiden kyky hoitaa ja kuntouttaa potilaita vaikuttaa merkittävästi maan puolustuskykyyn. Ensihoidon kyvykkyys ja toiminnot ovat osa arjen toimintoja, mutta samaan aikaan ne ottavat uudenlaista sijaansa varautumisen ja valmiuden harjoittelussa sekä yhteistyössä. Sosiaali- ja terveydenhuolto on puolestaan riippuvainen toimivasta infrastruktuurista, diagnostiikasta, digitaalisesta järjestelmästä, koulutetusta henkilökunnasta sekä sotesektorin materiaaleista, laitteista ja lääkkeistä. Laissa säädetään myös valtion varmuusvarastoista, joissa säilytetään muun muassa toimeentulolle, elinkeinoelämän toiminnalle ja maanpuolustusta tukevalle tuotannolle välttämättömiä raaka-aineita ja tuotteita. Toimivat logistiset ketjut ovatkin keskeisiä, jotta sotien ja muidenkin osa-alueiden huoltovarmuus saadaan turvattu. Tässä onkin huomioitava koko Suomi. Esimerkiksi Satakunta vahvana ruoka- ja turvallisuusmaakuntana näyttää keskeistä roolia, kun puhutaan koko Suomen varautumisesta ja huoltovarmuudesta myös tällä sotesektorilla. Kaiken edellä mainitun vuoksi meidän on oltava varautuneita tilanteisiin, joissa tällainen hyökkäys kohdistuisi suomalaiseen soteinfraan.

Arvoisa puhemies! Nostaisin vielä esimerkiksi oman kotimaakuntani Satakunnan. Sata-sairaalassa Porissa on laajan päivystyksen sairaala, ja siellä uusi kuumasairaalahankkeemme tekee tiloista entistä monimuotoisempia ja aikaan vastaavia. Hankkeessa uusitaan tiensä päähän tulleita tiloja, mutta kyse on etenkin nykyinen turvallisuustilanne huomioon ottaen samalla paljon laajemmastakin investoinnista. On tärkeää, että tällaisissa uusissa investoinneissa huomioidaan Naton ja Puolustusvoimien kanssa tehtävä entistä tiiviimpikin yhteistyö ja että tilat rakennetaan mahdolliset tulevaisuuden skenaariot mielessä pitäen. Näin on Satakunnassakin suunnittelussa tehty. Varautumista ajatellen on keskeistä, että meillä on tällaisia Sata-sairaalan kaltaisia laajan päivystyksen sairaaloita myös yliopistosairaaloiden ulkopuolella. Myös laaja ja kattava yhteistyö esimerkiksi kuntien sekä alueiden muiden viranomaisien kanssa on tärkeää, ja lisäksi on sovittava selkeästi siitä, millä edellytyksin vakavimmissa tilanteissa häiriötilanteen johtovastuu voidaan siirtää yhteistyöalueen yliopistollista sairaalaa pitävälle hyvinvointialueelle. Näillä sairaalainvestoinneilla on varauduttu ja varaudutaan nimenomaan laadukkaaseen toimintaan arjessa mutta myös poikkeusoloissa varautumisen ja valmiuden näkökulmasta.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

Kuten edellä olemme tässä valiokunnan mietinnössä kuulleet, kyseessä on erittäin tärkeä kokonaisuus, ja toimintojen kehittäminen on tärkeää tehdä voimallisesti juuri tässä ajassa. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

**15.15 Riitta Kaarisalo sd:** Arvoisa herra puhemies! Tässä on nyt tosiaan kyse lainsäädännön muutoksista koskien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia, ja oikeastaan näillä päivityksillä nimenomaan pyritään parantamaan tai ei vain pyritä, vaan itse asiassa parannetaan sekä valmiutta että varautumista kriisitilanteiden varalta.

Sota Ukrainassa on todella osoittanut konkreettisesti ja myös hyvin raadollisesti sen, miten kriittinen merkitys toimivalla ja kattavalla sosiaali- ja terveydenhuollolla on koko maan puolustuskyvyn kannalta. Kyllä todellinen kyvykyys hoitaa mutta osaltaan myös kuntouttaa potilaita on yksi siviiliyhteiskunnan keskeinen panos myös maanpuolustukseen. Sota on todella osoittanut raadollisella tavalla myös sen, että siviilikohteetkaan eivät ole välttämättä suojassa hyökkäyksiltä. Meidän on välttämätöntä huolehtia myös terveydenhuollon kestävydestä ja toimintakyvystä sekä lääkehuollon huoltovarmuudesta. Osaltani kiitän sosiaali- ja terveysministeriötä tämän asian valmistelusta ja koko eduskuntaa tämän asian perusteellisesta mutta reippaasta käsittelystä.

Puolustusvaliokunta korosti omassa lausunnossaan, että on tärkeää, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä uudistetaan muuttuneessa turvallisuusympäristössä ja huomioiden maanpuolustuksen tarpeet. Sosiaali- ja terveydenhuollon johtamis-, ohjaus- ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa kansallinen kokonaisuus, josta tässäkin keskustelussa on jo ennätetty mainita ja puhua, eli me tarvitsemme todella tätä entistä tiiviimpää yhteistyötä ja koordinointia.

Puolustusvaliokunta oikeastaan kiinnitti kahteen asiaan huomiota: sekä resurssiin että tiloihin. Lainsäädäntöä toimeenpantaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä hyvinvointialueiden resursointiin. Niillä tulee olla riittävä ja asianmukaisen koulutuksen omaava henkilöstö huolehtimaan hyvinvointialueille säädettävistä poikkeusolojenkin tehtävistä — jos tämä nyt ei ole yhtä tärkeää myös näin rauhan aikana ja normaalioloissa. Selvää on myös se, että asianmukaisesti hajautettujen toimintojen ja toimitilojen järjestäminen edellyttää suunnittelua ja investointeja, ja kyllä valiokunta tässä vahvasti kehottaa pohtimaan myös sitä, että huomioidaan jo olemassa olevien mutta hyvinvointialueilla normaalioloissa käyttämättä jäävien tilojen mahdollinen käyttökelpoisuus. Tämä on iso kysymys, jossa tätä koordinointia nimenomaan tarvitaan.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

**15.18 Anne Rintamäki ps:** Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti. Nato-jäsenyytemme ja Ukrainan sodasta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että siviiliterveydenhuollolla on kriisitilanteissa ratkaiseva rooli. Meidän on kyettävä turvaamaan kansalaisten hoito myös silloin, kun yhteiskunta kohtaa vakavia häiriöitä tai aseellisen konfliktin uhan.

Hallituksen esitys vastaa tähän tarpeeseen. Se tuo selkeyttä ja velvoitteita hyvinvointialueille, jotta ne voivat varautua poikkeusoloihin, ei vain teoriassa vaan myös käytännössä. Terveystieteiden huollon toimitilojen suojaaminen, ensihoidon lisäresursointi, materiaallinen

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

varautuminen ja yhteinen harjoittelu Puolustusvoimien ja liittolaistemme kanssa ovat välttämättömyyksiä.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö tukee tätä linjaa. Valiokunta korostaa, että siiviliväestön palveluiden jatkuvuus on turvattava kaikissa olosuhteissa. Tämä on tärkeä periaate, ei vain kriisien varalta vaan myös arjen turvaamiseksi. Kun järjestelmä toimii poikkeusoloissa, se toimii myös normaalissa arjessa entistä paremmin.

Arvoisa puhemies! Tärkeä linjanmuutos Suomelle oli tietysti jäsenyys Natossa, joka itsessään aiheuttaa toimenpiteitä lainsäädännössä monella saralla. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitääkin tätä nyt käsittelyssä olevaa esitystä ja sen tavoitteita perusteltuina ja kannattaa esityksen hyväksymistä ehdotetuin tarkennuksin.

Valmiuden ja varautumisen lainsäädäntö edellyttää kehittämistä edelleen niin, että lainsäädäntö huomioi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintojen yhteensopivuuden Naton jäsenyysvelvoitteiden kanssa. Esityksen ajatuksena on, että Puolustusvoimat toimivat virka-apupyynnöjen välikätenä tilanteissa, joissa Nato, sen jäsenmaiden asevoimat tai joku muu liittolainen virka-apua tarvitsee. Nykyisellään tällaista lainsäädäntöä ei ole olemassa, joten se on aiheellista lakiin saada. Hyvinvointialueille tulisi myös oikeus saada korvauksia virka-apua pyytäneeltä tai saaneelta niistä kustannuksista, joita virka-avun antamisesta aiheutuisi.

Uskon, että esityksen myötä Suomi on entistä vahvempi ja ennen kaikkea valmiimpi sekä kriiseissä että arjessa. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

**15.21 Aki Lindén sd:** Arvoisa herra puhemies! Täällä on kuultu erinomaisen hyviä puheenvuoroja, enkä sinänsä tunne tarvetta toistaa aivan samoja asioita, joten yritän löytää tähän tärkeään yhteiseen asiaan oman, hieman erityisen näkökulman.

Työskentelin pitkään terveydenhuollon tehtävissä niin kansanterveystyön tasolla kuin lääninhallituksissa kuin sitten sairaaloissa, ja aika usein oli erilaisia valmiusharjoituksia. Oli muutamia todellisiakin tilanteita, viittaan esimerkiksi vaikkapa Estonia-kriisiin, jossa olin meripelastuksen johtoryhmän jäsenenä silloisessa virkaroolissani. Mutta nyt tällä hetkellä, niin kuin täällä kaikki tiedämme, on toisenlainen uhka olemassa, ja siitä me täällä olemme avoimesti keskustelleet, että sodan uhka on olemassa. Ei nyt välittömästi sillä tavalla, että täytyisi pelossa elää, mutta me tiedämme, mitä on tapahtunut Euroopassa ja minkälainen kehityssuunta näyttää nyt tällä hetkellä monellakin tavalla todennäköiseltä. Terveydenhuolto on äärimmäisen tärkeä osa sitä turvallisuutta, ja sitten tietysti jos konflikti ihan oikeasti laukeaa, eskaloituu, niin terveydenhuoltoa tarvitaan sitäkin enemmän, ja kuten täällä on kerrottu, terveydenhuolto on myös sitten tällaisten sodan iskujen kohteena, niin kuin on nähty siellä Ukrainassa.

Tämä vaatii nyt meiltä ihan uudenlaisen asennoitumisen, kun me suunnittelemme terveydenhuoltoa. Se koskee tietysti rakentamista. Ajatellaanpa vaikka tuota Hiltoniksi kutsuttua Meilahden kampusalueen suurinta rakennusta. Sehän on äärimmäisen haavoittuvainen, tuollainen korkea rakennus, jossa on paljon lasia, ja nyt puhutaan yhä enemmän siitä, että pitää olla vahvasti suojattuja rakennuksia ja kokonaan muun tyyppisiä. Mutta ei vain tämä rakennustilanne vaan myös henkilökunnan osaaminen, mihin täällä esimerkiksi edustaja Castrén hyvin viittasi: harjoittelu, harjoittelu ja jälleen kerran harjoittelu. Nämä ovat todella tärkeitä kysymyksiä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

Tässä täytyy, hienosti sanottuna, löytää semmoinen paradigman muutos, että kun me käsittelemme terveydenhuollon asioita ja monia muitakin kysymyksiä, niin meidän täytyy tuoda tämä varautuminen ja valmius koko ajan esille. Ja kiistaton tosiasia on, että se tarvitsee rahaa. Jos sitä rahaa kaiken kaikkiaan ei nyt kansantaloudessa näytä enemmän olevan, niin kuin tällä hetkellä vahvasti siltä näyttää, niin täytyy miettiä, mitä teemme vähemmän, mutta siinä, minkä teemme, on sitten riittävästi nämä varautumisasiat huomioitu.

Kaiken kaikkiaan tämä on tärkeä lakiesitys. Tähän liittyy se runsaan sadan miljoonan euron investointipaketti, mutta se on kaiken kaikkiaan vain pieni kokonaisuus siitä, mitä tässä lähivuosina varmaan tullaan tarvitsemaan.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

**15.24 Milla Lahdenperä kok:** Arvoisa puhemies! Suomessa on totuttu siihen, että terveydenhuolto toimii hyvinvointialueiden sisällä kohtuullisen hyvin toimipaikasta riippumatta. Jatkossa hyvinvointialueiden vastuulla on entistä vahvemmin se, että sosiaali- ja terveydenhuolto toimii myös silloin, kun yhteiskunta on paineessa. Hallituksen esityksen valmiuslain laaja kokonaisuudistus vahvistaa varautumista ja yhteistyötä turvallisuusviranomaisten kanssa. Hyvinvointialueet veloitetaan tekemään pysyvää ja suunnitelmallista yhteistyötä Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen, Naton ja muiden liittolaisten kanssa. Lakiin lisättävät uudet pykälät määrittävät, mitä tämä tarkoittaa käytännössä: virka-apua, yhteisiä harjoituksia ja ennen kaikkea yhteistä tilannekuvaa poikkeusoloissa. Jos jokin Ukrainan sodasta on opittu, niin se, että sotejärjestelmä on osa puolustustahtoa. Sitä ilman yhteiskunta ei kestä päivääkään.

Turvallisuusympäristö on muuttunut hetkessä, mutta järjestelmämme on rakennettu vakauden aikaan. Viime vuosien kriisit, kuten pandemia, energia- ja logistiikkahäiriöt, kyberuhat ynnä muut, paljastivat, että Suomen sosiaali- ja terveydenhuolto on kyllä osaavaa mutta liiankin luottavaista. Meillä on oletettu, että valot palavat ja verkko toimii. Lakiuudistus tuo tähän muutoksen ja tekee varautumisesta laintasoisen veloitteen. Tavoitteena on vahvistaa hyvinvointialueiden varautumista poikkeus- ja häiriötilanteisiin, selkeyttää roolijakoa ja johtosuhteita eri viranomaisten välillä sekä turvata kansalaisten hoito ja palvelut myös kriisitilanteissa. Lisäksi tavoitteena on luoda rahoituskehikko, jolla valtio korvaa uudet veloitteet. Taustalla on yksinkertainen periaate: sosiaali- ja terveydenhuolto on osa kokonaisturvallisuutta. Se on yhtä tärkeää kuin rajavalvonta, energiahuolto tai tietoturva.

Mitä tämä sitten tarkoittaa hyvinvointialueilla? Se tarkoittaa vastuuta. Ukrainan sodasta saatu kokemus on osoittanut, että kun terveydenhuolto toimii, yhteiskunta pysyy pystyssä. Myös Suomessa on syytä miettiä, miten hoitoa voidaan jatkaa, jos yksi iso keskus joutuu pois pelistä. Varavoima, kuten generaattorit, polttoainevarastot, vedenpaineistus ja tietoliikenneyhteydet ovat elinehto. On muistettava, että ensihoito on myös osa puolustusta. Suomessa ensihoidon on kyettävä toimimaan myös alueilla, joilla yhteydet tai kulku on poikki. Lisäksi kyky suojata henkilöstö ja potilaat on ratkaisevaa. Kun verkot katkeavat, tarvitaan paperiprotokollat, radioviestintä ja niin edelleen. Jokaisen kriittisen yksikön on kyettävä toimimaan ilman sähköistä potilastietojärjestelmää.

Myös henkinen ja fyysinen kuntoutus ovat osa varautumista. On ennalta sovittava psykososiaalisen tuen ja kuntoutuksen järjestelyistä. Tarvittaessa kapasiteettia on voitava nostaa vuorokaudessa. On myös huomioitava, että varautuminen ei ole vain viranomaisten

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

asia vaan varautuminen koskee meitä kaikkia — kaikkia kansalaisia. En tarkoita, että omia bunkkereita rakennetaan tai vuosikymmeniä säilyvää hernekeittovarastoa varustellaan, mutta on hyvä ja syytä ajatella ja pohtia, miten itse selviää esim. kaksi vuorokautta ilman ulkopuolista apua: ruoka, vesi, lääkkeet, lämpö ja yhteydenpitovälineet. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää, olkaa hyvä.

**15.28 Pia Sillanpää ps:** Arvoisa puhemies! Kyseessä on lakiesitys siitä, miten hyvinvointialueet varautuvat poikkeusoloihin ja tekevät yhteistyötä muun muassa Puolustusvoimien kanssa. Tämä on tärkeä ja ajankohtainen aihe, sillä meidän on varauduttava kaikennäköisiin tilanteisiin, jotta voimme turvata suomalaiset kokonaisvaltaisesti joka hetkessä.

Esityksen tavoitteena on parantaa Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiutta vastata muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että myös sotepalvelut olisivat toimintakykyisiä, vaikka maahamme kohdistuisi häiriötilanne, poikkeusolot tai pahimmillaan aseellinen uhka.

Mielestäni on tärkeää, että hyvinvointialueille annetaan vastuu ja tehtävä varautua poikkeusoloihin. On oikein, että laki tuo vihdoinkin lain tasoisen sääntelyn virka-apun antamisesta Puolustusvoimille ja muille viranomaisille. Yhteistyön on oltava sujuvaa ja selkeää. Ei saa olla epäselvyyttä siitä, kuka tekee ja millä resursseilla, jos kriisi iskee.

Esitys sisältää myös tärkeän periaatteen siitä, että hyvinvointialueille maksetaan korvaus niistä kustannuksista, joita virka-apusta aiheutuu. Tämä on oikeudenmukaista ja oikein. Alueet eivät jää yksin maksamaan valtion turvallisuuteen liittyviä tehtäviä. Vaikka esitys tarkoittaa myös rahanmenoa, on tämä rahankäyttö perusteltua ja hyväksyttävissä. Raha Suomen puolustuskyvyn ja huoltovarmuuden vahvistamiseen on tärkeä tapa sijoittaa verorahoja suomalaisten hyväksi. Varautuminen on tärkeää, ja se on tehtävä järkevästi. On huolehdittava, että ensihoidon resursseja on riittävästi ja että lääkkeitä ja tarvikkeita ja laitteita on varastossa riittävästi. Poikkeusoloissa apua täytyy saada heti, ja silloin ei ole enää aikaa järjestää varastoja.

Valiokunnassa kiinnitettiin huomiota lisäksi siihen, että meidän infraa, eli esimerkiksi sairaaloita, olisi syytä suojata ja turvata paremmin. Näitä oppeja on saatu muun muassa Ukrainasta, kun siellä Venäjä on pommittanut sairaaloita tai niiden osia maan tasalle. Valiokunta tekikin yksimielisesti tästä lausuman ehdottaen, että kaikessa sotelainsäädännössä ja infran rakentamisessa huomioidaan valmistautuminen ja varautuminen tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys vahvistaa Suomen kokonaisturvallisuutta ja parantaa meidän kykyämme pitää huolta ihmisistä myös kriisin aikana. Kiireelliset terveystalvet täytyy olla saavutettavissa aina, mutta myös silloin, kun maassa on poikkeusolot. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Valtola, olkaa hyvä.

**15.31 Oskari Valtola kok:** Arvoisa herra puhemies! Tämä lakiesitys on välttämätön tässä muuttuneessa turvallisuustilanteessa. Ukrainan kokemukset perustelevat sen, että voimme todeta, että terveydenhuolto on sotatoimien kohde pahimmillaan. Lisäksi Nato-jäsenyys tuo meille velvoitteita määritellä meidän kriisinajan valmiuksiamme paremmin.

Eräs ystävä kysyi, kun mainitsin, että tällainen lakiesitys on meillä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa käsittelyssä, mitä uutta tämä tuo meidän varautumiseen, eivätkö val-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2025 vp

miuslaki ja aikaisempi lainsäädäntö riitä. Tämä oikeastaan nosti ja selkeytti itsellenikin, kun tätä sitten pohti, mitä tämä laki käytännössä tarkoittaa. Siinähan 53 a § käytännössä ohjaa normaaliolojen virka-apua, eli käytännössä tilanteita normaaliolojen häiriötilanteissa tai ei-sotilaallisissa poikkeustilanteissa, miten terveydenhuolto antaa virka-apua Puolustusvoimille tai maassa oleville kansainvälisille joukoille. Sitten kohta 53 b kertoo taas hyvin, miten suojaamme kriittisiä toimitiloja ja turvaamme niiden toiminnan sekä varmistamme kriittisten toimitilojen siirrettävyyden mahdollistamista, samoiten kuin varaudumme normaalioloja laajemman tason ylittävään ensihoitoon tai riittävään materiaaliseen varautumiseen nimenomaan sotilaallisten kriisien varalle, ja sitten tietysti, niin kuin täällä on esimerkiksi edustaja Hännisen hyvässä puheenvuorossa tuotu esille, yhteinen suunnittelu, koulutus ja erityisesti harjoittelu. Ja sitten kohta 53 c tuo esille, miten tämä kaikki rahoitetaan.

Olen todella tyytyväinen tähän lakiesitykseen ja sen käsittelyyn valiokunnassa, ja voimme hyvillä mielin mennä tämän kanssa eteenpäin.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

**15.34 Vesa Kallio kesk:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Lindénin puheenvuorosta muistui mieleen: Viime kevättalvella oli mahdollista olla valtakunnallisella maanpuolustuskurssilla. Vierailimme lastensairaalassa silloin, ja siellä nousi esille kysymyksenä, että mitä jos. Aiemminhan me ollaan vanhassa historiassa totuttu siihen, että jos Punainen Risti on jossain, niin se on suoja, mutta Venäjälle se on maalitaulu. Sen takia näihin varautuminen on äärimmäisen vaikeata, koska ei toimita samoilla pelisäännöillä — jos nyt sodassa voi pelisäännöistä puhua.

Nämä kriittiset kohteet, kriittinen infra ja kriittiset toiminnot, ovat totta kai ja niiden täytyy olla hoidossa, mutta sitten pitää muistaa samalla heikoimmassa asemassa olevat, esimerkiksi vammaiset tai saattohoidon piirissä olevat tai sellaiset, jotka tarvitsevat sen välttämättömän jokapäiväisen ja jokahetkisen avun siellä.

Sitten oikeastaan vielä se, että täälläkin eri asiayhteyksissä, kun käsitellään lakiehdotuksia ja tehdään niistä päätöksiä, aina myös tarkastellaan niin kuin tässäkin tapauksessa, mitä muussa lainsäädännössä tapahtuu. Tämä ainakin omasta mielestäni keskeisesti liittyy myös siihen, miten esimerkiksi uusi hankintalaki tai ne muutokset siellä tulevat mahdollisesti vaikuttamaan vaikkapa tietojärjestelmiin. — Kiitos, ei muuta.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 86/2025 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta hyväksyi valiokunnan mietinnössä ehdotetun uuden, 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.